

Dementie

Ziekte van Alzheimer

Dementie

Ziekte van Alzheimer

Dementie

Dementie is een verzamelnaam voor meer dan zestig aandoeningen. Het is niet één bepaalde ziekte met één bepaalde oorzaak. We spreken eerder van een syndroom, een groep van symptomen of klachten die samen voorkomen. Dementie is een chronische, progressieve en onomkeerbare achteruitgang van het cognitief functioneren met lichamelijke, familiale en maatschappelijke gevolgen. Het verloop van een dementieproces verschilt van persoon tot persoon en kan onvoorspelbaar zijn.

De ziekte van Alzheimer

De ziekte van Alzheimer is de meest gekende en meest voorkomende vorm van dementie. Bijna twee op de drie mensen met dementie krijgt te maken met deze ziekte. De ziekte ontstaat door het verlies van hersenweefsel of een abnormale opeenstapeling van eiwitten in het hersenweefsel. Bij de ziekte van Alzheimer begint deze verandering in het hersenweefsel in het hersengebied dat verantwoordelijk is voor het kortetermijngeheugen.

Dat is vaak de eerste verandering die opvalt: het lijkt alsof mensen steeds minder kunnen onthouden, dezelfde vragen of verhalen worden herhaald, namen of afspraken worden vergeten, voorwerpen raken verloren of iemand lijkt verstrooid te zijn. Later gaat ook het langetermijngeheugen achteruit. Men kan zich gebeurtenissen uit het verdere verleden minder goed herinneren. We spreken over een 'oprollend geheugen': de meest recente herinneringen worden het eerst opgerold, geleidelijk aan worden ook herinneringen aan vroeger onduidelijker of raken ze vergeten.

Typerend voor deze ziekte is de geleidelijke en onomkeerbare ontwikkeling van symptomen. Naast de moeilijkheden op vlak van het geheugen kunnen ook andere moeilijkheden ontstaan zoals:

- moeite met oriëntatie in tijd en ruimte;
- moeite met het starten, uitvoeren en/of afmaken van alledaagse handelingen;
- taalstoornissen;
- stoornissen in de visuele herkenning.

Omgaan met personen met dementie

De diagnose hoeft niet te betekenen dat contact maken met de persoon met dementie onmogelijk wordt. Een aangepaste aanpak is af en toe wel nodig. Zo blijft jouw rol als mantelzorger houdbaar. Het is belangrijk om de persoon met dementie respectvol te blijven behandelen als een volwaardig persoon. Probeer hen, in de mate van het mogelijke, te blijven betrekken bij beslissingen.

Tracht jouw interacties af te stemmen op de noden van de persoon met dementie. Hieronder vind je enkele concrete tips:

- tracht geduldig te blijven, herhaal of verduidelijk informatie;
- spreek traag en duidelijk;
- noteer belangrijke informatie of afspraken
- maak oogcontact;
- ondersteun boodschappen met lichaamstaal en non-verbale signalen;
- vermijd welles-nietes-discussies en testsituaties;
- routine en rust helpt;
- prikkel de zintuigen met muziek, lekker ruikende gerechten of aanrakingen;

- gebruik humor zonder het gevoel te geven dat ze uitgelachen worden.

Probeer je in te leven in de wereld van personen met dementie, het heden en verleden lopen voor hen door elkaar. Ze liegen niet of misleiden je niet bewust. Verhalen kunnen vervormd raken door de effecten van de dementie op het geheugen en andere hersenfuncties. In de beginfase voelen personen met dementie vaak dat ze hun grip op de realiteit verliezen. Dat kan voor angst, frustratie of agitatie zorgen. Tracht hen daarom niet steeds te wijzen op fouten in hun herinneringen. Breng begrip op voor hun veranderende werkelijkheid.

Wat na de diagnose?

Zorgen voor een persoon met dementie is vaak intensief en vraagt veel van de mantelzorger. Dat is niet evident. Het is dan ook belangrijk om als mantelzorger aandacht te hebben voor je eigen welzijn. Doorheen het dementieproces kan een mantelzorger verlies, onmacht, verdriet,... ervaren.

Voor mantelzorgers van personen met dementie worden een aantal initiatieven voorzien waarbij je in gesprek kan gaan met andere mantelzorgers of ondersteund kan worden in jouw rol als mantelzorger:

- Alzheimer Liga Vlaanderen VZW
- 0800 88 100 (Dementielijn)
- Dementie en nu
- Expertisecentra dementie
- Inloophuis dementie
- Praatcafé dementie
- Vereniging voor mantelzorgers

Vanuit AZ Sint-Lucas Gent bieden wij informatie en initiatieven aan voor personen met dementie en hun mantelzorgers. Meer informatie over de mogelijkheid tot opvolging na de diagnose kan u terugvinden in de informatiebrochure of via www.azstlucas.be met trefwoord dementie.

Luister-, kijk- en leesadvies

Boeken

- De heldere eenvoud van dementie – Huub Buijssen
- Dementie 50 vragen en antwoorden – Jan Steyaert
- Dementie onze zorg – Elena de Ru
- Tijd maken voor mensen met dementie – Kasper Bormans

Podcasts

- Bob – Audio Collectief SCHIK
- Door met dementie – Alzheimer Nederland
- Mistlicht – Radio 2

Bronnen

- AZ Sint-Lucas, 2025, *Dementie, info voor familie en naasten*, "Brochure".
- Expertise centra Dementie, 2024, *Dementie, als je ermee te maken krijgt*, "Brochure".
- Jonker, C., Slaets, J. P. J., & Verhey, F. R. J. (2009). *Handboek dementie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Steyaert, J. (2025). *Dementie 50 vragen en antwoorden*. Gent: Borgerhoff & Lamberigts.

Notities

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Contact

Geriatric

Straat 80

T 09 224 54 90

E PsychologenGeriatric@azstlucas.be

artikel 28.545 | Laatste update: augustus 2025

Deze brochure werd ontwikkeld voor gebruik binnen AZ Sint-Lucas Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het ziekenhuis. Deze informatiebrochure werd met de grootste zorg opge maakt, maar de inhoud is algemeen en indicatief. Deze brochure omvat niet alle medische aspecten. Als er vergissingen, tekortkomingen of onvolledigheden in staan, zijn AZ Sint-Lucas, het personeel en de artsen hiervoor niet aansprakelijk.